

ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ НАЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

УДК 004:811.111:378.633

ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ З ІМПЛЕМЕНТАЦІЄЮ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ФАКУЛЬТЕТІ КОНСТРУЮВАННЯ ТА ДИЗАЙНУ

О.Г. ПОНОМАРЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
E-mail: kseniaponomar74@gmail.com
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-6672-818X>

Анотація. Розглядаються питання необхідності професійної комунікації з імплементацією інформаційно-комунікативних технологій в процесі вивчення іноземної мови на факультеті конструювання та дизайну на всіх етапах професійного становлення особистості; формування професійної спрямованості у майбутніх спеціалістів на базі вивчення іноземної мови формуючи у них іншомовну професійну компетенцію; необхідності індивідуального підходу у вивченні іноземної мови використовуючи інформаційно-комунікативні технології для формування професійної спрямованості у майбутніх спеціалістів аграрників на матеріалі іноземної мови; конкретизація завдань навчання на підставі переліку знань, умінь та навичок; залучення в процесі навчання всіх каналів сприймання інформації; максимальна опора на емоційний стан студентів; організація рольового спілкування й застосування ігрового моделювання, що відтворюють ситуації й умови професійної іншомовної діяльності; характеристика інформаційно-комунікативних технологій, які можна активно використовувати в процесі вивчення іноземної мови; використання методичних матеріалів, що включає в себе створення комп'ютерних і аудіовізуальних систем професійної інформації, розробка сучасних методів роботи з оброблення інформації, випуск спеціальної друкованої продукції, мультимедійні системи навчання e-learn, залучення всіх видів діяльності для забезпечення стабільної зацікавленості молоді у вивченні іноземної мови.

Ключові слова: іноземна мова, професія, інформаційно-комунікативні технології, заклад освіти, особистість

Актуальність. Основною складовою підвищення ефективності діяльності будь-якої організації за умов переходу економіки країни на ринкові відносини в європейському просторі є активізація людського фактору, забезпечення можливості розвитку творчого потенціалу кожної людини у процесі праці, розширення кругозору, знань молоді людини у обраній професії, що в свою чергу безсумнівно простіше зробити з ґрунтовними знаннями іноземної мови.

Новітні процеси в освіті, розгляд їх основних етапів і рушійних сил, питання вибору принципів і методів реалізації на сучасному етапі для нашої країни становлять особливий інтерес. Такий інтерес обумовлений соціально-економічними і політичними реформами, які спрямовані на створення відкритого суспільства, активно взаємодіючого з іншими країнами і народами. Реформи в сфері вищої освіти, насамперед повинні відобразити інтеграцію України в

світовий освітній простір та спрямованими на створення оптимальних умов для формування компетентного фахівця у своїй професійній сфері, готового до опанування новітніх технологій та роботи на сучасному обладнанні, а що в свою чергу не можливе без знання іноземної професійно зорієнтованої мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень і публікацій, присвячених питанню використання інформаційно-комунікативних технологій в процесі вивчення іноземної мови, надає можливість стверджувати, що воно вивчається різними фахівцями у різних аспектах О.В. Іванова розглядала дидактичні основи використання відеофонограм, Л.П. Маслак, С.В. Мудра, М.І. Петкова, Л.А. Сажко, Є.П. Тимченко, Т.М. Трофимішина, М.Д. Тукало, О.О. Чевичелова, А.Ю. Чуфарлічева, С.Л. Филипенко використання інтерактивних технологій навчання при вивченні іноземних мов, К.Г. Якушко наповнення електронних методичних комплексів та інші.

Мета дослідження. Мета статті полягає в розкритті основних аспектів розвитку професійної комунікації з імплементацією інформаційно-комунікативних технологій в процесі вивчення іноземної мови на факультеті конструювання та дизайну на всіх етапах професійного розвитку особистості.

Беручи до уваги теперішній розвиток техніки і технологій, коли керування окремими машинами і механізмами потребує вищої інженерної підготовки, керівництво фермерським виробництвом – вищої агробіологічної підготовки і навіть педагогічна діяльність вимагає вищого рівня соціально-психологічної підготовки, то приходимо до висновку про необхідність ступеневої професійної підготовки фахівців для гармонійного розвитку суспільства, яка в свою чергу на сьогодні не можлива без знання іноземної мови, а особливо професійної лексики та термінології за обраною спеціальністю, так як більшість сучасних матеріалів, новітніх розробок, передових технологій у певній галузі, представлена саме іноземною мовою, в більшому обсязі англійською, міжнародною мовою. Тому потреба часу вимагає від студента оволодіння професійною лексикою своєї спеціальності, а також споріднених спеціальностей.

У Державній національній програмі “Освіта” (“Україна в XXI столітті”) визначені кроки щодо забезпечення нової якості підготовки дипломованих фахівців: перехід від масового навчання до індивідуального на основі самостійної роботи, форм та методів активізації навчання; посилення диференціації підготовки фахівців відповідно до основних видів їх майбутньої діяльності, а також вагомий акцент на вивченні іноземних мов. Процес підготовки повинен бути більш професійно спрямованим з використанням сучасних інформаційних технологій для формування необхідних професійних властивостей особистості, які можна розвивати і за допомогою іноземної мови в процесі опрацювання іноземних джерел і матеріалів професійного спрямування.

Основною метою вивчення іноземної мови на факультеті конструювання і дизайну є практичне використання мови як інструменту для спілкування, а також це розвиток в студентів комунікативної компетенції. Тому важливим є інтегрування інформаційних технологій у навчальний процес, які дозволяють захопити та залучити студентів до ситуацій міжкультурної комунікації, так як на сьогодні є безліч аудіо та відео матеріалів професійного спрямування іноземною мовою, існує глобальна мережа Інтернет, що надає безліч можливостей для іншомовного спілкування.

Матеріали і методи дослідження. Використання мультимедійних технологій у навчальному процесі дозволяють більш ефективно вирішити цілий ряд дидактичних завдань на занятті: формувати та вдосконалювати навички читання,

письма, говоріння та аудіювання; розвивати та вдосконалювати вміння діалогічного та монологічного мовлення; поповнювати словниковий запас професійно-технічною лексикою, як активний, так і пасивний; знайомити студентів з різними сферами іноземної мови, особливостями культури, традиціями країни; формувати в них стійку мотивацію до іншомовної діяльності є пріоритетним в сучасній освіті.

Тому перед викладачем на сьогодні стоїть завдання підбору таких методів, засобів і форм навчання, які сприяли б досягненню поставленої мети.

Навчальний процес, в якому використовуються мультимедійні технології навчання (мережеві технології, електронні підручники) спонукає студента факультету конструювання і дизайну стати суб'єктом комунікативного професійного спілкування з викладачем, що сприяє розвитку його самостійності і творчості в навчальній діяльності [1, с.110; 3; 4].

Безперечно, в світі існує безліч інформаційно-комунікативних технологій, які можна активно використовувати в процесі вивчення іноземної мови, і які відносяться до засобів навчання і виховання, серед яких можна виділити: засоби синхронної комунікації: інтернет ресурси, які дозволяють спілкуватися в режимі реального часу, так звані чати, які надають можливість встановити миттєвий голосовий зв'язок з абонентом, що знаходяться в будь-якій частині земної кулі за наявності у нього даних програм, або спілкуватися за допомогою письмового чату. Існує також можливість підключення і використання вебкамери; засоби асинхронної комунікації, це всім відомі форуми, електронна та аудіо пошта, сайти, блоги, та ін.

Користуючись засобами синхронної комунікації можна створити свій список друзів, а особливо за кордоном, відповідно до професійних вподобань і запрошувати їх до спілкування, що надасть необмежені можливості для розвитку професійних навичок, розширить професійний кругозір та значно поглибить знання іноземної мови. Використання асинхронних засобів комунікації в навчальний процес дозволить студентам удосконалювати навички писемного та усного професійного мовлення, аудіювання, читання; забезпечить реальну необмежену аудиторію для студентських робіт, що підвищує мотивацію та відповідальність за зміст; ознайомить студентів з мережевими ресурсами, що пропонують багато цікавої та корисної інформації з досліджуваних технічних тем, за допомогою якої студент зможе подати технічний матеріал англійською мовою більш змістовно і цікаво; стимулює до обговорення тем і дискусії на іноземній мові [3; 4].

Чат платформи, що широко використовуються в комунікативних цілях, відкривають нові можливості у викладанні іноземної мови, а саме можна: проводити заняття-проекти зі студентами з інших країн; обговорювати теми зі студентами іншої країни, чи представником провідної компанії, що є компетентними у технічній галузі наукових знань; пропонувати кардинально нові, нестандартні завдання, які викликать стійкий інтерес до накопичення технічних знань іноземною мовою [5].

У педагогічній практиці викладання англійської мови вже накопичено певний досвід використання інтернет-комунікативних технологій в навчальному процесі. Існують різні види педагогічного чату, а саме: на вільну тему, який розвиватиме практику професійного говоріння, аудіювання та письма на мові, що вивчається; чат-семінар або чат-презентація; чат-інтерв'ю; оцінювальний чат [5].

Таким чином, інтеграція новітніх інформаційних технологій у навчальний процес надає широкі можливості для: вступу студентів у живу комунікацію з

носієм мови в реальному часі; активного залучення їх в мовне середовище і подолання мовного бар'єру; для творчої активності студентів; вдосконалення комунікативної і міжкультурної компетентностей; мотивації до вивчення іноземної мови загалом, мови професійного спілкування і культури.

Інтеграція та використання ресурсів мережі Інтернет під час вивчення іноземної мови, дозволяє більш ефективно вирішувати цілий ряд дидактичних задач: формувати та вдосконалювати навички читання, безпосередньо використовуючи матеріали мережі різного ступеня складності; вдосконалювати навички аудіювання на основі автентичних звукових технічних текстів мережі Інтернет, а також текстів, підготовлених викладачем; удосконалювати навички письма та говоріння; поповнювати технічний словниковий запас [6].

Використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному процесі змінює місце і роль викладача в ньому, основним завданням якого стає не передача знань і формування навичок і умінь, а стимулювання інтересу, мотивації до засвоєння професійної іноземної мови. Відносини зі студентами повинні будуватися на принципах співробітництва і спільного пошуку та вирішення поставлених завдань [2].

У цих умовах неминучий перегляд сформованих на сьогодні організаційних форм, принципів і методів навчання: більше часу відводиться самостійній, індивідуальній та груповій роботі студентів, відхід від традиційного заняття з переважанням пояснювально-ілюстративних методів навчання, збільшення обсягу практичних і творчих робіт пошукового та дослідницького характеру (підготовка власних доповідей-презентацій, за матеріалом, що вивчається; виконання індивідуальних та групових технічних проектів тощо).

Інтернет технології покликані сприяти розвитку індивідуальних освітніх напрямків, що дозволить більш адаптувати зміст навчального матеріалу до індивідуальних особливостей студентів, рівня їх знань і вмінь [1].

Сучасний період розвитку системи вищої освіти, а саме технічної, характеризується оновленням всіх аспектів освіти, тісно пов'язаної зі змінами в науці і техніці, з розвитком інформаційних технологій. Інтеграція освіти, науки і виробництва, як і інтеграція наукових досліджень з освітнім процесом, стають все більш очевидними.

Міждисциплінарний підхід стає основою формування інтегративних компетенцій студентів багатoproфільного вузу. Комплексне застосування знань, якими студенти опановують на різних предметах їх синтез, та закріплення іноземною мовою – вимоги до професійної компетенції фахівця в сучасних умовах, що нададуть йому можливість отримати подвійний диплом в подальшому за різними спеціальностями. Навчання таким умінням майбутнього професіонала – актуальне соціальне завдання вищої школи, що диктується новітніми інтеграціями в галузі освіти.

Сучасні орієнтири на підвищення якості професійної підготовки засобами іноземної мови ставлять перед викладачем ВНЗ ряд першочергових завдань, а саме: цілі навчання повинні відповідати соціальному замовленню суспільства та бути реальними для досягнення в конкретних умовах навчання; зміст, методи і засоби навчання – адекватними цілям і умовам занять.

Застосування інформаційних технологій на заняттях іноземної мови в НУБІП України, забезпечує вихід освітньої системи нашого навчального закладу на новий рівень, в якому за основу є особистісно-орієнтоване навчання, що надає можливість кожному студентові користуватися всіма наявними у навчальному закладі інформаційно-освітніми можливостями і ресурсами; забезпечує відкритий

доступ до використання різних інформаційно-комунікаційних навчальних технологій e-learn, електронних підручників, посібників, журналів, електронних бібліотек, освітніх веб-сайтів, інтерактивного відео, мультимедійних навчальних систем, конференцій тощо[6, с. 138].

Висновки і перспективи дослідження. Мультимедійні засоби навчання відкривають студентам доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищують ефективність навчання та самостійної роботи, дають цілком нові можливості для закріплення професійних навиків [1, с. 8].

Безсумнівно, активізація позиції особистості при вивченні професійно-орієнтованої іноземної мови передбачає різнопланову діяльність для розвитку професійно важливих якостей особистості засобами іноземної мови. Це потребує серйозного методичного забезпечення у вигляді різноманітних програм, які задовольняють потреби особистості з даного питання та спеціалістів з інформаційного забезпечення, які допоможуть налагодити навчальний процес використовуючи всі необхідні інформаційні ресурси.

Удосконалення методичного забезпечення включає в себе, передусім, створення комп'ютерних і аудіовізуальних систем професійної інформації, розробка сучасних методів роботи з оброблення інформації, випуск спеціальної друкованої продукції, мультимедійні системи навчання e-learn, залучення всіх видів діяльності для забезпечення стабільної зацікавленості молоді у вивченні іноземної мови.

Список використаних джерел

1. Зубенко, О.В. Інтерактивні технології навчання при вивченні іноземних мов у технічному ВУЗі [Текст] / О.В.Зубенко, С.О.Медведєва // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2008. – №4. – С. 119–122.

2. Іванова, О.В. Навчання студентів-філологів іншомовного монологічного мовлення із застосуванням відео [Текст] / О.В. Іванова // Проблемы современного педагогического образования: сб. науч. трудов Крымского федерального университета имени ВИ Вернадского. – Ялта – 2014, В. 46, – С. 109–116

3. Мудра, С.В. Мовленнєва компетентність у структурі підготовки конкурентоздатних фахівців у ВНЗ України [Текст] / С.В. Мудра // Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. – Кривий Ріг – 2014. – Вип 11. – С. 284–293.

3. Петкова, М. І. Формування інноваційного середовища під час навчання іноземним мовам [Текст] / М. І. Петкова // Збірник наукових праць. – Донецьк, 2010. – С. 12–14.

4. Филипенко, С.Л. Сучасні та інноваційні підходи викладання англійської мови для студентів [Текст] / С.Л. Филипенко // Зб. наук. праць. – Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган – Барановського. – Донецьк. – 2009. Ч. 1. – 140с.

5. Щаннікова, Л.М. Особливості застосування мультимедійних технологій на уроках іноземної мови[Текст] / Л.М. Щаннікова // Зб. наук. праць. – Запорізький національний університет. – Запоріжжя. – 2008– Вип 2. – С. 84–93.

6. Якушко, К.Г. Аналіз дидактичних вимог до дистанційності змісту електронних методичних комплексів [Текст] / К. Г. Якушко // Психологічно-педагогічні проблеми сільської школи: зб. наук. праць Уманського держ. педаг. ун-ту імені Павла Тичини; [ред. кол. Побірченко (гол.ред.) та ін.]. – Умань: ПП Жовтий О. О., 2012. – Вип. 42, Ч. 2. – С. 135–141.

7. Gonzalez, D. (2013). Teaching and learning through chat: taxonomy of educational chat for EFL/ESL http://www.iatefl.org.pl/call/j_review15.htm

References

1. Zubenko, O.V. (2008). Interaktivni tehnologiyi navchania pry vivcheni inozemnih mov u tehničnomu vuzi [Interactive technologies of teaching in the study of foreign languages in a technical university]. Herald of Vinnytsia Polytechnic Institute, 4, 119–122.

2. Ivanova, O.V. (2014). Navchania studentiv filologiv inshomovnoho monologichnoho movlenia iz zastosuvanniam video [Teaching students of philology of foreign language monologue broadcasting using video]. Problems of Modern Pedagogical Education. Scientific Herald of Crimea University, 46, 109–116.

3. Mudra, SV (2014). Movlenieva competentnist u strukturi pidgotovky konkurentnozdatnyh fahivtsiv [Communicative competence in the structure of training of competitive specialists in higher educational establishments of Ukraine]. Philological Studies: Scientific Herald of State Pedagogical University, 11, 284–293.

3. Petkov, M.I. (2010). Formuvannia innovatsiynogo seredovischa pid chas navchannia inozemnym movam [Formation of Innovative Environment Learning the Foreign Languages]. 3 Collections of Scientific Papers, 12–14.

4. Filippenko, S.L. (2009). Suchasni ta innovatsiyni formy navchannia inozemnym movam [Modern and innovative approaches in teaching English]. Collection of Scientific Papers, 1, 140p.

5. Shchannikova, L.M. (2008). Osoblyvosti zastosuvannia multimediyinyh tehnologiy [Features of using of multimedia technologies in English language lessons]. Collection of Scientific Papers, 2, 84–93.

6. Yakushko, K.G. (2012). Analiz dydaktychnykh vymog do dystantsiynogo zmistu elektronnykh metodychnykh kompleksiv [Analysis of the didactic requirements for the remoteness of the content of electronic methodological complexes]. Psychological-pedagogical problems of the rural school: Collection of Scientific Papers, 42, 135–145.

7. Gonzalez, D. (2013). Teaching and learning through chat: taxonomy of educational chat for EFL/ESL http://www.iatefl.org.pl/call/j_review15.htm

ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ КОММУНИКАЦИЯ НА АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ С ИМПЛЕМЕНТАЦИЕЙ ИНФОРМАЦИОННО-КОМУНИКАТИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА ФАКУЛЬТЕТЕ КОНСТРУИРОВАНИЯ И ДИЗАЙНА

О.Г.Пономаренко

Аннотация. Рассматриваются вопросы необходимости профессиональной коммуникации с использованием информационно-коммуникативных технологий в процессе изучения иностранного языка на факультете конструирования и дизайна на всех этапах профессионального становлении личности; формирование профессионального становления будущих специалистов на базе изучения иностранного языка формируя у них иноязычную профессиональную компетенцию; необходимости индивидуального подхода в изучении иностранного языка используя информационно-коммуникативных технологий для формирования профессиональной направленности у будущих специалистов аграриев на материале иностранного языка; конкретизация задач обучения на основании перечня знаний, умений и навыков; привлечение в процессе обучения всех каналов восприятия информации; максимальная опора на эмоциональное состояние студентов; организация ролевого общения и применения игрового моделирования; характеристика информационно-коммуникативных технологий,

которые можно активно использовать в процессе изучения иностранного языка; использование методических материалов, включающий в себя создание компьютерных и аудиовизуальных систем профессиональной информации, разработка современных методов работы по обработке информации, выпуск специальной печатной продукции, мультимедийные системы обучения e-learn, привлечения всех видов деятельности для обеспечения стабильного интереса молодежи в изучении иностранного языка.

Ключевые слова: иностранный язык, профессия, информационно-коммуникативные технологии, учреждения образования, личность

PROFESSIONAL COMMUNICATION IN ENGLISH LANGUAGE WITH IMPLEMENTATION OF INFORMATIONAL AND COMMUNICATIVE TECHNOLOGIES AT FACULTY OF CONSTRUCTION AND DESIGN

O.G. Ponomarenko

Abstract. *The questions of using information and communication technologies in the process of studying a foreign language at the Construction and Design Faculty at all stages of human development, formation of vocational guidance of the future specialists based on studying a foreign language are considered. The system of training qualified specialists with knowledge of foreign language is the main task of vocational and practical education.*

The main purpose of studying a foreign language at the Construction and Design Faculty is the practical use of language as a tool for communication, as well as the development of students in communicative competence. Therefore, the integration of information technologies into the educational process, which will allow students to interact with intercultural communication, as there are many audio and video materials of vocational guidance in a foreign language, is available globally on the Internet, which has many possibilities for foreign language communication.

Using multimedia technologies in the teaching process will allow more efficiently to solve a number of didactic aims at the lesson: to formulate and improve the skills of reading, writing, speaking and listening; to develop and to improve the ability of the dialogical and monologue speech; replenish the vocabulary with vocational vocabulary, both active and passive; to familiarize students with different spheres of a foreign language, peculiarities of culture, country traditions; forming a stable motivation in foreign communication is a priority in modern education.

There are many informational and communicative technologies that can be actively used in the process of studying a foreign language in the world, which relate to the ways of education, among which can distinguish: means of synchronous communication: Internet resources that allow communication in the mode of the real chassis, the so-called chats that allow you to install an instant voice communication with a subscriber, appearing in any part of the globe, due to the fact that he or she has a program, or to communicate with a written statement. There is also the ability to connect and use a webcam; means of asynchronous communication are all known forums, e-mail and audio mail, outgoing, blogs, etc.

The integration of the latest information technologies into the educational process has many opportunities for: the entry of students into living communication with the native speaker in the real chassis; active linking them to the linguistic environment; for creative activity of students; improvement of communicative and intercultural competences; motivation to study a foreign language of professional direction.

Using of informational and communicative technologies in the teaching process changes the place and role of teacher in it, the main development of which is not the foregoing language knowledge and the formation of skills and abilities, a stimulation of interest, motivation to absorb the professional foreign language. Relations with students should be based on the principles of cooperation and joint search and decision of tasks.

The development of information technologies in foreign language classes at NULES of Ukraine ensures the emergence of the educational system of our educational establishment to a new level, in which the basis is a person-oriented education, which provides the opportunity for every student to use all the informational and educational opportunities and resources available in the educational community; provides open access to the use of various communication and communication technologies for e-learning, e-textbooks, manuals, journals, electronic libraries, educational websites, interactive video, multimedia native systems, conferences, etc.

Keywords: foreign language, profession, information and communication technologies, educational establishment, person

УДК 811.411.21

ПРО ВІДБІР ЗМІСТУ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИКУ ВИКЛАДАННЯ ДЕКЛАМАЦІЙНОГО СТИЛЮ ЗА ДОПОМОГОЮ КАЗОК З ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ

Б. І.РУБІНСЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: Slavinabe@gmail

*ORCID:*0000-0003-3839-7562

Анотація. У статті розглядаються актуальні питання відбору змісту навчання філологів на заняттях з практичної фонетики англійської мови в умовах реформування системи вищої освіти в рамках Болонського процесу. Висвітлені питання відбору змісту навчання. Метою цієї статті є дослідження відбору такого компоненту змісту навчання як відбір текстів та розробка методики навчання декламаційному стилю за допомогою казок з використанням мультимедійних засобів. Зроблений аналіз аудіо текстів для навчання усного мовлення. Проаналізовано позитивні сторони та недоліки існуючого відбору текстів. Визначені фоностилістичні особливості текстів декламаційного стилю, а саме, віршів та казок та доведено доцільність та ефективність їх використання на заняттях. Описана методика навчання декламаційному стилю за допомогою казок з використанням мультимедійних засобів.

Ключові слова: зміст навчання, відбір текстів, декламаційний фоностиль, вірші, казки, заняття з практичної фонетики англійської мови, мультимедійні засоби

Зростання ролі вивчення іноземних мов пояснюється реформуванням системи освіти в Україні у рамках її участі у Болонському процесі, що висуває нові вимоги щодо вивчення іноземних мов. Новітні освітянські стандарти ґрунтуються